

Capítol 4

En Pere Saputo arriba a Barbastre

Braulio Foz:

- En Pere va arribar a Barbastre a les 11 de la nit.
Va escoltar música pels carrers de la ciutat.
Hi havia una **rondalla** tocant en processó.
En Pere es va unir a la rondalla.

La rondalla es va parar davant d'una casa.
Els músics van començar a cantar a una noia jove
que es deia Llorença.

Mentre la rondalla cantava,
un noi va pujar fins una finestra.
En Pere es va donar compte i va prestar atenció
per veure el que feia aquell noi jove.

Una **rondalla** és un grup de persones que es reuneixen per a tocar instruments i cantar pels carrers. També se'ls anomena ronda.

Jove a prop de la finestra:

- **Txis!**
Txis!
Txis!

De cop i volta, es va obrir una mica la finestra.
Va aparèixer una noia plorant.
En Pere va escoltar el que li deien.

El noi va demanar silenci a prop de la finestra.
Xistar és fer un so amb la boca per cridar l'atenció d'una altra persona. Quan algú demana silenci sona "Stxxx".

Jove a prop de la finestra:

- Llorença, no ploris.
Ja veig que t'has assabentat que el teu xicot Conxet ha tingut un accident avui.
No et preocupis, no és res greu.
Dos amics seus estan amb ell.

Llorença:

- Però què li ha passat?

Jove a prop de la finestra:

- Conxet volia veure't un altre cop.
Anava a entrar a casa teva pel corral, com sempre.
Ja saps que, per arribar al teu corral,
s'ha de pujar a la paret que queda al costat de l'església.

Doncs avui, Conxet ha recolzat el peu en una pedra rodona
i ha relliscat.

Però et juro que no és res greu.
Una ferida amb una mica de sang.
Res més.

Avui retira't a dormir una mica més tard.
En Conxet m'ha dit que vindrà a veure't.

Adéu.

El noi jove va baixar de la finestra
i va seguir cantant amb la rondalla que va anar a la plaça.
En Pere va quedar-se sol.

En Pere volia divertir-se una mica aquesta nit.
Va esperar una estona i va decidir trucar a Llorença
per fer-se passar per en Conxet, el seu xicot .
Va pujar a la finestra i va imitar al jove d'abans.

Pere Saputo:

- Txis!
- Txis!
- Txis!

En aquell moment, Llorença va obrir una mica la finestra.
Llorença no veia en Pere perquè no hi havia llum a la plaça.
Ella creia que el jove que li trucava era en Conxet.

Llorença:

- Ai, Conxet meu!
Ja em pensava que no et tornaria veure.
Estàs bé?

A la vegada que li preguntava això,
Llorença li acaronava la mà a en Pere.

Pere Saputo:

- Em fa una mica mal el cap,
però veure't és més important.

Llorença:

- Aquesta nit no entraràs pel corral.

Pere Saputo:

- No, no.
Estic fart d'entrar per allà.

Llorença:

- Ho sé.

Però hem de tenir paciència.

Ja tindrem temps de gaudir.

Ara vés-te'n a casa a descansar.

Fa molt de fred i et quedaràs gelat.

T'he preparat un **pastís de magres**

i un pastís de llonganissa.

Emporta-te'ls per a recuperar la força

i demà no surtis de casa.

Adéu, estimat.

Pere Saputo:

- No sortiré de casa, no.

Adéu, **ànima meva.**

En Pere va baixar ràpid de la finestra amb els pastissos i se'n va anar de la plaça corrent.

No volia creuar-se en el camí amb en Conxet, per si anava a veure-la abans del que s'esperava.

A en Pere li va agradar molt el pastís de magres.

Li va agradar més que les carícies i sospirs de Llorença.

Necessitava menjar i li va anar bé.

Només havia menjat un parell d'ous en tot el dia.

Llorença diu això perquè la seva relació amorosa amb en Conxet és secreta. Per això el xicot ha d'anar a veure a ver a Llorença d'amagat a casa seva.

Un **pastís de magres** és un pastís de carn.

Ànima meva és una forma afectuosa de trucar a una persona a la que estimes.

En Pere **deambulava** pels carrers,
buscant una font per beure aigua.
El pastís de magres li havia donat set.
Va trobar un pont que creuava un riu,
però no podia baixar fins a l'aigua.

Deambular és caminar sense tenir un rumb o ruta fixa.

Va mirar per tots els costats i va veure una font a prop del pont.
Sortia un raig d'aigua.
Va beure aigua i es va asseure en unes escales
per a menjar-se el pastís de llonganissa.
Va menjar, va beure i es va quedar adormit.

Al dia següent, la gent de Barbastre matinava.
Començava molt aviat amb les tasques del dia.
Però el soroll de la gent no despertava a en Pere, que seguia adormit.

Va arribar una noia a la font.
Portava una galleda buida per agafar aigua.
Llavors, en Pere, una mica **sobresaltat**,
es va despertar i va parlar amb la noia.

Sobresaltar-se és espantar-se de cop i volta

Pere Saputo:

- Hola.
Coneixes algun mestre sastre que vulgui un ajudant?

Antònia:

- Quina casualitat!
Avui ha vingut un sastre a cosir a casa meva.
Si vols, vine amb mi i te'l presento.

La noia es deia Antònia.

En Pere la va seguir a casa seva.

Li va semblar una noia simpàtica i graciosa.

Quan van arribar a la casa,
els pares de la noia desconfiaven d'en Pere.

Van fer moltes preguntes a en Pere que responia sense dubtar.

En Pere responia molt segur a totes les preguntes.

En alguna resposta va dir alguna mentida...

Al final, els pares van acceptar que en Pere entrés a casa.

Quan estaven dintre de la casa,
van rebre un missatge del sastre.

El missatge deia que el sastre no podria anar,
perquè la seva dona es trobava malament.

Llavors, en Pere els va dir:

Pere Saputo:

- No passa res.
Jo tallaré i cosiré els vestits.
No és la primera vegada que ho faig.

**Em falten les eines adequades,
però em puc arreglar amb el que hi hagi a casa.
Seran les meves eines substituïdes.**

En Pere necessita tisores, fil i agulles per a cosir, però no té res d'això. Per a demostrar que és un bon sastre, diu a la família que pot cosir amb altres coses.

Pere Saputo:

- En aquest món només hi ha dues coses que no es poden substituir: **el pa i la bona dona.**

Vinga, comencem!

Quines teles són les que farem servir?

A qui cal fer-li el vestit?

Aquesta expressió vol dir que el menjar i l'amor és el més important a la vida.

Li van ensenyar les teles que volen usar

i li van dir que eren per l'Antònia.

En Pere **va prendre les mides**, va tallar les teles i després les va cosir.

Durant aquesta estona, en Pere parlava amb l'Antònia.

Cada vegada, li agradava més aquesta noia.

Encara que era llauradora, era molt agradable i molt maca.

Prendre les mides a una persona és mesurar diverses parts del seu cos per a fer la roba de la seva mida.

Quan va acabar el vestit,

li va dir a l'Antònia que se'l posés.

Quan el va ensenyar als seus pares,

es van quedar molt contents amb el resultat.

Pere Saputo:

- Bé, com ja he acabat, m'agradaria sortir a prendre l'aire abans que es faci de nit.

Va sortir de la casa sense intenció de tornar.

Encara estava nerviós per si el perseguien des d'Osca.

No es refiava de ningú.

Donant voltes pels carrers de Barbastre,
es va trobar amb un enterrament **multitudinari**
que es dirigia a l'església de la ciutat.
Es va ajuntar amb la gent de l'enterrament.

Un acte **multitudinari**
és un acte amb moltes
persones.

Enterraven a una noia d'uns 20 anys.
Era la filla d'una família rica.
La noia morta anava vestida amb un vestit molt car.
Portava joies, polseres, anyells d'or
i una diadema amb joies que brillaven .

Durant la cerimònia a l'església,
es van escoltar moltes cançons i cants
en honor a la noia jove morta.
Quan va acabar la cerimònia,
van ficar el taüt amb el cos de la noia en una capella.

Totes les persones que havien anat a l'enterrament
van marxar de l'església i van tancar la porta.
En Pere es va quedar sol, una altra vegada.

Pere Saputo:

- I ara, a on vaig jo?

Per ara, em quedo a passar la nit.
No crec que ningú em vingui a buscar aquí.
Demà ja pensaré on vaig.

Se'n va anar a dormir a un banc de fusta
que estava davant de la capella de la noia morta.

En aquella ocasió, en Pere tenia el **somni lleuger**.
Es va despertar a l'escoltar un soroll.
Va aixecar el cap del banc
i va veure obrir-se la porta de l'església.

Quan una persona té el somni lleuger significa que qualsevol soroll o moviment el desperten amb facilitat.

Van entrar dos homes a l'església.
Van caminar fins a la capella de la noia morta.
Un dels homes tindria uns 26 anys
i l'altre vestia amb robes de **sagristà**

El **sagristà** és la persona religiosa que ajuda als sacerdots en els oficis religiosos. Per exemple, las misses.

Van arribar al taüt de la noia jove
i l'home d'uns 26 anys va començar a treure'l les joies.
Era un lladre.

Li van treure les joies: del coll, de les mans i del cap.
Després li va posar unes **imitacions** de les joies
que li havia robat.

Una **imitació** és una còpia molt semblant, però de menys valor.

Lladre:

- Ara que ja tinc les joies,
pren aquesta bossa i vés-te'n a la **sagristia**.
A la bossa tens 30 **escuts**.
El que parlem acordat.

La **sagristia** és la cambra on es prepara el capellà per a missa, se canvia i es posa la túnica.

Vinga ves-te'n d'aquí!
El que queda és només meu.

Els **escuts** són el nom d'un altre tipus de monedes d'aquella època.

El sagristà se'n va anar a la sagristia amb la bossa.

El lladre es va quedar sol.

Llavors, es va apropar al cos de la dona morta
i va començar a acaronar-la i besar-la.

En Pere es va escandalitzar i es va enfadar molt
quan va veure el que estava fent el lladre
al cos sense vida de la noia jove.

Furiós, en Pere es va aixecar del banc
Va agafar un **canelobre** de l'altar
i se'l va llençar amb totes les seves forces al lladre.

Un **canelobre** és una
llàntia que serveix per
a subjectar espelmes.

El canelobre va colpejar al lladre a l'espatlla i al pit.
El cop va ser tan fort, que se'l va llençar al terra.
L'home no parava de cridar pel dolor.

A l'escoltar el soroll, el sagristà va sortir de la sagristia.
Va veure el seu company al terra.
El lladre havia deixat de cridar perquè s'havia desmaiat.
El sagristà estava molt espantat.
Va anar a buscar aigua per tirar-la per la cara al seu company.
El lladre es va despertar al sentir l'aigua a la cara.

El sagristà va aconseguir aixecar al lladre
i **se'l va fer fora a l'espatlla.**
Van començar a caminar com van poder.
El lladre tenia la cara més pàl·lida que la jove morta.

Es una expressió que
significa que el sagristà
passa el braç de l'altre
home per la seva
espatlla per a ajudar-lo
a caminar.

El sagristà i el lladre estaven arribant a la sortida,
però en Pere va agafar un altre canelobre.

Va fer unes **piruetes** amb les mans
i va donar un cop fort a l'altar.

Semblava que caigués el sostre de l'església.

Fer **piruetes** és fer
moviments ràpids i
àgils, amb el teu cos o
amb objectes.

El soroll va espantar tant al sagristà i al lladre,
que van accelerar el pas per fugir ràpid d'en Pere.

Llavors en Pere, va cridar molt fort i els va llençar el canelobre.

El canelobre li va donar al sagristà a l'espatlla
i llavors van caure al terra els dos homes.

Els dos estaven molt adolorits

i semblava que no anirien a poder-se escapar.

Però en un últim esforç, van aconseguir posar-se de peu
i marxar ràpid de l'església.

En Pere es va quedar sol un altre cop.

El silenci de l'església i la **majestuositat** del lloc,
van tranquil·litzar a en Pere.

Una cosa **majestuosa**
és alguna cosa que ens
sembla elegant i
impressionant.

Va agafar el mantell que cobria una taula
i se'l va posar a sobre com una capa.

Així ningú el reconeixeria.

Tenia por de que algú entrés

i el veiés allà amb la noia morta.

Fou a la capella de la noia jove
i la va mirar a la cara amb molt de respecte.
Va recollir la roba que li havia tret el lladre
i la va tornar a posar en el cos de la jove.

Abans de marxar de l'església,
En Pere va escriure en un paper el següent:

Pere Saputo:

- Aquesta nit, entre les 12 y la 1 de la matinada,
han entrat 2 homes **infames**
en l'església.

Una persona **infame** és
una mala persona.

Han agafat les joies de la jove morta
i les han canviat per altres de menys valor.

Després, un d'ells volia **violar-la**.

Violar és obligar
a una persona a tenir
relacions sexuals sense
que ella vulgui.

Però un esperit ha defensat a la jove morta.

L'esperit ha evitat que violessin a la jove
i ha donat el seu merescut a aquests fastigosos homes.

Per saber quins són aquests homes,
només tens que mirar l'espatlla
d'uns dels **servents** d'aquesta església.

En aquest cas, **servents**
es refereix als capellans
i fidels de l'església.

El servent que tingui un cop a l'espatlla,
ha sigut un dels homes malvats
i sap qui és l'altre home, lladre i violador.

En Pere va deixar el paper escrit a les mans de la jove morta
i es va preparar per anar-se'n de l'església.

Mentre caminava cap a la porta, va ensopegar amb alguna cosa.
Va mirar al terra i va mirar una bossa plena de monedes.
Era la bossa que el lladre li havia donat al sagristà.

Pere Saputo:

- Vaja!

Aquesta és la bossa del sagristà.

Doncs ara és meva.

Ningú s'atrevirà a dir que aquesta bossa és d'una altra persona.

En Pere sabia que, si algú deia que la bossa era seva, reconeixia en públic que va estar durant la nit robant a la jove morta.
Ningú ho faria.

Abans de marxar, va recollir-ho tot.

Va deixar els canelobres al seu lloc i va marxar.

Al sortir de l'església, es va quedar sol, una altra vegada.

Va començar a recordar la seva situació.

Pere Saputo:

- Estic sol.

Segur que algú em persegueix pel que vaig fer a Osca.

Els **agutzils** no pararan de buscar-me.

I no em trobaran.

No vull viure així.

Els **agutzils** eren persones de l'administració de justícia que s'encarregaven de perseguir i tancar a persones a la presó.
Eren com els policies.

Braulio Foz:

- En Pere s'imaginava pres dels agutzils d' Osca.
No parava de pensar el mateix tota l'estona:
no era un home lliure!
Tenia por i estava espantat
i volia canviar la seva situació de **fugitiu**.

De cop i volta, al nostre estimat Pere
se li va acudir un pla
per lliurar-se dels agutzils i de la presó.
Aquest era el pla més atrevit i graciós
que hauràs vist en la teva vida.

Estimat lector, si vols saber quin és aquest pla,
segueix llegint les següents pàgines.

Un **fugitiu** és una persona que fuig perquè ha fet alguna cosa que està fora de la llei.

Curiositats del capítol:

[Pàgina web del portal de turisme de Barbastre.](#)

[Disc de música Pere Saputo:](#)

L'Orquestina del Fabirol va gravar un disc sobre La Vida d'en Pere Saputo.

La cançó "Albada d'Alquézar" està inspirada en aquest capítol.

